

Asociația
„Noua Junimea”

Facultatea de
Istorie

SIMPOZIONUL

*150 de ani
de la instaurarea monarhiei în România:
istorie, cultură, patrimoniu*

PROGRAM

**21-22 octombrie 2016, Iași
Muzeul Unirii, str. Al. Lăpușeanu nr. 14**

Locul de desfășurare: Sala dublei alegeri a Muzeului Unirii

Vineri, 21 octombrie 2016

9-9,50 Deschiderea oficială

Cercet. st. I dr. Mihai-Ștefan CEAUȘU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași

Cercet. st. II dr. Liviu Brătescu, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași

Daniel ȘANDRU, secretar de stat în Guvernul României, șeful departamentului CENTENAR

Mihai CHIRICA, primarul Municipiului Iași

Acad. Mihai VOICU, președintele Filialei Iași a Academiei Române

Prof. univ. dr. Marcel COSTULEANU, Asociația „Noua Junimea” Iași

Virgil BABĂI, director Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Iași

Prof. univ. dr. Gheorghe CLIVETI, directorul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași

Prof. univ. dr. Petronel ZAHARIUC, decanul Facultății de Istorie, Universitatea „Al. I. Cuza”

Cercet. șt. II dr. Paul NISTOR, Asociația „Est-Democrația”

9,50-10 Pauză

10-11,45 Prezentarea comunicărilor.

Moderator: Cercet. st. I dr. Mihai-Ștefan CEAUȘU

- Prof. univ. dr. Gheorghe CLIVETI, directorul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Încoronarea Regală din 10 mai 1881 – ritual monarhic, implicații politico-diplomatice*
- Asist. cercet. dr. Simion-Alexandru GAVRIȘ, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Putere, suveranitate, simbol: Adunarea Constituantă din 1866 și problema monarhiei*
- Drd. Remus TANASĂ, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Republicanismul liberalilor radicali între ideal și armă politică*
- Lector univ. dr. Sorin CRISTESCU, Universitatea „Spiru Haret” București, *Alexandru Beldiman și „Adeverul” de Iași (15 decembrie 1871 – 5 aprilie 1872)*
- Drd. Iustinian GHERMAN, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Un arbitraj nereușit. Carol I și criza politică din anii 1888-1891*
- Prof. univ. dr. Ovidiu BURUIANĂ, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Restaurația carlistă din iunie 1930 și reconfigurarea sistemului politic în perioada interbelică*

11,45-12 Pauză

12-13,30 Prezentarea comunicărilor.

Moderator: Prof. univ. dr. Gheorghe ONIȘORU

- Dr. Mihaela-Cristina VERZEA, Complexul Muzeal Județean Neamț, *Vizite princiare și regale în ținutul Neamțului (1866-1947)*
- Prof. univ. dr. habil. Sorin Liviu DAMEAN, Universitatea din Craiova, *Regele Carol I al României și Consiliul de Coroană din 21 iulie/3 august 1914*
- Dr. Suzana BODALE, Arhivele Naționale Serviciul Județean Iași, *Documentele din Arhivele Naționale din Iași referitoare la prezența regelui Ferdinand la Iași*
- Dr. Petronela PODOVEI, Muzeul Universității Iași, *Inițiative și proiecte ieșene la moartea regelui Carol I*
- Prof. dr. Costin SCURTU, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I” Constanța, *Podul „Regele Carol I” de la Cernavodă*

13,30-15 Pauză de masă

15-16,45 Prezentarea comunicărilor.

Moderator: Prof. univ. dr. habil. Sorin Liviu DAMEAN

- Asist univ. dr. Daniel CREȚU, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, *Vizitele familiei regale la Sibiu în primul deceniu interbelic*
- Cercet. șt. I dr. Cătălin TURLIUC, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași; prof. univ. dr. Marius BALAN, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Crizele și Regența. Dimensiunea istorico-juridică*
- Lector univ. dr. Iulia ZUP, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Extinderea legislației Regatului României în Bucovina și traducerea în și din limba germană*
- Prof. univ. dr. Gheorghe ONIȘORU, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *Decizii politice importante ale regelui Mihai: de la arestarea mareșalului Ion Antonescu la abdicare*
- Cercet. șt. dr. Sorin IVĂNESCU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Manifestația din 8 noiembrie 1945. Pentru Rege și Țară*
- Conf. univ.dr. Aurelia FELEA, Universitatea din Chișinău, *Regalitatea și sărbătorile regale în România interbelică în texte autobiografice și în memorii editate în Moldova pruto-nistreană după 1990*

16,45-17 Pauză

17-18,30 Prezentarea comunicărilor.

Moderator: Cercet. șt. I dr. Cătălin TURLIUC

- Dr. Aurica ICHIM, Muzeul Unirii Iași, *Urme ale istoriei – valori de patrimoniu aflate la Muzeul Unirii din Iași*

- Dr. Carmen TANASOIU, Muzeul Național de Artă București, *Portretul regal votiv între laic și religios în bisericile și monumentele publice (1916-1947)*
- Dr. Cristian Andrei SCĂICEANU, Muzeul Național al Filateliei București, *Regele Carol al II-lea, un mare filatelist*
- Dr. Sorin IFTIMI, Complexul Muzeal Moldova Iași, *Portrete și simboluri regale la Palatul Culturii din Iași*
- Prof. Daria NICOLAE, Constanța, *Marea Moschee Carol I din Constanța – model de conviețuire interetnică în Dobrogea, promovată de Casa Regală din România*

19   Cina

Sâmbătă, 22 octombrie 2016

10-11,45   Prezentarea comunicărilor.

Moderator: Conf. univ. dr. Cristina MATIUȚĂ

- Prof. univ. dr. Dumitru VITCU, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *Carol I versus Al. I. Cuza în opinia gazetarului Mihai Eminescu*
- Conf. univ. dr. DINU BĂLAN, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *A fi un monarh bun și înțelept: imaginea regelui Carol I în Jurnalul arhiepiscopului Raymund Netzhammer*
- Cercet. șt. I dr. Mihai-Ștefan CEAUȘU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Războiul vamal dintre Regatul României și Austro-Ungaria și consecințele sale pentru Bucovina*
- Drd. Maria Daniela BĂLAN, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Imaginea monarhiei în însemnările politice ale lui Alexandru Marghiloman (1897-1914)*
- Cercet. șt. II dr. Liviu BRĂTESCU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Monumente statuare și ceremonii publice la Iași. Instrumente de legitimare ale lui Carol I în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*
- Cercet. șt. II dr. Alexandru Istrate, *Titlu rezervat.*

11,45-12   Pauză

12-13,30   Prezentarea comunicărilor.

Moderator: Conf. univ. dr. DINU BĂLAN

- Drd. Ana STERIAN, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *România regală în retragere la Iași*

- Prof. dr. Daniel HRENCIUC, Liceul „Ștefan cel Mare” Suceava, *Monarhia de Hohenzollern în contextul relațiilor româno-polone interbelice. Proiecte și strategii privind securitatea Europei Central-Orientale*
- Conf. univ. dr. Cristina MATIUȚĂ, Universitatea din Oradea, *Percepții și semnificații ale instituției monarhice în România post-comunistă*
- Prof. univ. dr. Mihai DORIN, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași, *Familia regală românească*
- Cercet. șt. III dr. Alexandru MURARU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, *Regalitatea românească între participare, emancipare și recunoaștere politică. Reinstituționalizarea Casei Regale a României, ca proiect: context, interpretări, predicții*

13,30 Închiderea lucrărilor

13,45 Masa de prânz

REZUMATE

Conf. univ. dr. DINU BĂLAN, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *A fi un monarh bun și înțelept: imaginea regelui Carol I în Jurnalul arhiepiscopului Raymund Netzhammer*

Ne propunem să reconstituim, în acest cadru, imaginea regelui Carol I, așa cum reiese din impresionantul jurnal al arhiepiscopului catolic de București, Raymund Netzhammer. Deși nu a fost preferatul suveranului pentru ocuparea scaunului arhiepiscopal, relațiile dintre înaltul ierarh catolic și primul rege al României s-au bazat pe încredere, respect și prietenie. Netzhammer a știut să-și facă din Carol I un confident și a devenit un sfătuitor al monarhului, inclusiv în probleme politice. Chiar dacă relațiile dintre cei doi au fost umbrite, pe alocuri, de poziția Vaticanului privitoare la creșterea urmașilor la tron în religia ortodoxă, în acord cu prevederile Constituției din 1866, ele au relevat, în ansamblu, simpatia și aprecierea reciprocă dintre două personalități de prim rang ale scenei românești de la începutul secolului al XX-lea. Pe un alt plan, în perioada în care Netzhammer a fost arhiepiscop de București, Biserica Catolică și-a sporit influența și prestigiul în societatea românească, în pofida unor probleme interne și a ostilității, uneori fățișe, a unei părți a opiniei publice, a presei și chiar a elitei politice a vremii.

Drd. Maria Daniela BĂLAN, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Imaginea monarhiei în însemnările politice ale lui Alexandru Marghiloman (1897-1914)*

Notele politice ale lui Alexandru Marghiloman, deși scrise într-un stil sobru, schematic, puțin descriptiv, prezintă o imagine a unei epoci marcate de profunde transformări (criza balcanică, Războiul Mondial și realizarea Marii Uniri, reformele postbelice). În acest studiu, intenționăm să insistăm asupra perioadei de dinaintea izbucnirii Marelui Război. Omul politic conservator a stat des în preajma Tronului, iar referirile la convorbirile cu membrii familiei regale sunt numeroase în însemnările sale. „Mânzul cel mai bun al grajdurilor regelui Carol” – cum era numit Marghiloman de unul dintre contemporani – participa deseori la audiențe, era nelipsit de la Hipodrom sau de la marile baluri, având discuții îndelungate cu monarhul. Temele erau dintre cele mai diverse, de la politică, chestiuni juridice, probleme sociale și economice, până la curse de cai și mondenități. Și din însemnările lui Alexandru Marghiloman se desprinde imaginea binecunoscută a lui Carol I, aceea a monarhului implicat în viața politică a țării, mereu bine informat de către cei chemați în audiență, fie că reprezentau tabăra liberală sau conservatoare, în spiritul aplicării principiului rotativei guvernamentale. Desigur, prerogativele Coroanei erau mari, dar regele își depășea

uneori rolul de arbitru, amestecându-se des în schimbările de guverne. Nimic nu se hotăra fără acordul lui Carol, ceea ce sporea autoritatea monarhului, dar și dorința oamenilor politici de a-i face pe plac sau de a capta orice zvon venit de la Palat. Toate aceste remarci, discuțiile cu alte persoane sunt înregistrate de omul politic conservator, oferind o panoramă amplă a vieții politice din Vechiul Regat.

Cercet. șt. II dr. Liviu BRĂTESCU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Monumente statuare și ceremonii publice la Iași. Instrumente de legitimare ale lui Carol I în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*

Moda pariziană de ridicare a unor statui liderilor politici, dar și personalităților culturale, din alte epoci, avea să cuprindă treptat întregul spațiu românesc. În aceste condiții, Iașul nu putea să rămână mai prejos decât capitala țării în privința efortului de a prezenta modele culturale și politice, în egală măsură, celor care, dintr-un motiv sau altul, căutau repere pentru activitatea lor curentă sau simțeau pur și simplu nevoia unei surse de energie pozitivă. Pentru un oraș precum era Iașul, aflat într-o stare de dezorientare și degingoladă destul de vizibilă după realizarea Unirii Principatelor, amintim aici pentru a exemplifica afirmația noastră mișcarea separatistă din primăvara anului 1866, dar și diferitele semnale trase în anii următori cu privire la riscurile unei centralizări excesive, problema identității sale istorice se punea destul de serios, chiar dacă nu întotdeauna liderii politici locali reușeau să o articuleze într-un mod coerent. În aceste condiții, ridicarea statuii lui Ștefan cel Mare, la 1883 (proiect început înainte de 1859), inaugurarea statuiilor lui Miron Costin, Gh. Asachi, Mihail Kogălniceanu reprezentau demersuri firești. Fiecare dintre aceste statui apărea ca rezultat al unui efort depus mai întâi de câțiva entuziaști oameni politici și de cultură, lor alăturându-li-se ulterior și guvernul central și Carol I, care nu puteau pierde evident ocazia să apară la o mare manifestare publică pentru a se legitima suplimentar. Monarhul român înțelegea perfect faptul că din întregul spectacol public care se desfășura în jurul inaugurării unei statui nu putea lipsi tocmai el în dubla sa calitate și anume aceea de șef al statului român dar și de succesori legitimi al unora dintre cei omagiați.

Prof.univ.dr. Ovidiu BURUIANĂ, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Restaurația carlistă din iunie 1930 și reconfigurarea sistemului politic în perioada interbelică*

Carol al II-lea este un personaj istoric controversat în spațiul academic / istoriografic și în cel public românesc, calitățile și defectele sale fiind disputate. Așa cum se întâmplă adeseori, pentru contemporani și pentru istorici deopotrivă,

aspectele anecdotice ale vieții personale a celui de-al treilea rege al românilor au precumpănit asupra analizelor neutre privitoare la rolul lui Carol al II-lea în cadrul sistemului politic din deceniul al patrulea al secolului trecut. În comunicarea de față îmi propun să discut despre împrejurările politice în care s-a produs revenirea în România a fostului principe moștenitor Carol și încoronarea sa ca rege sub numele de Carol II, dar mai ales modul în care reprezentarea noului monarh asupra puterii a marcat sistemul politic românesc în anii '30. Abordată retrospectiv, din perspectiva regimului personal instituit în februarie 1938, gândirea politică a lui Carol II s-a construit însă treptat, iar acțiunea lui s-a adaptat contextului. Gradul în care regele a influențat sau determinat sistemul politic, stabilindu-i coordonatele sau generând crize pentru atingerea unui sistem de putere, este – după mine – o chestiune încă neclară, ce trebuie dezbătută ca formă de a înțelege evoluția societății românești dintre cele două războaie mondiale.

Cercet. șt. I dr. Mihai-Ștefan CEAUȘU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Războiul vamal dintre Regatul României și Austro-Ungaria și consecințele sale pentru Bucovina*

Comunicarea își propune să reliefeze maniera în care, războiul vamal declanșat în urma denunțării în 1886, de către Regatul României, a mai vechii convenții comerciale și vamale încheiate cu Imperiul austro-ungar și luare unor măsuri cu caracter protecționist luate de partea română, ca și măsurile de retorsiune luate de partea austro-ungară, au afectat evoluția economică a Bucovinei, ca provincie autonomă a dublei monarhii. Totodată sunt evidențiate ramurile economice ce au fost afectate de războiul vamal româno-austro-ungar și diferențele de tratament dintre Bucovina și Transilvania.

Asist univ. dr. Daniel CREȚU, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, *Vizitele familiei regale la Sibiu în primul deceniu interbelic*

Vizitele întreprinse în Transilvania în perioada interbelică de reprezentanți ai familiei regale au o anumită semnificație. Prezența fizică a membrilor dinastiei din România constituia un act de afirmare a legitimității și suzeranității asupra teritoriului dobândit în 1918. Aceasta era cu atât mai necesar în condițiile în care, după Primul Război Mondial, o campanie bruscă, de o vehemență și amploare fără precedent, a fost lansată de cercurile politice din Ungaria, cerându-se sprijinul opiniei publice internaționale și a guvernelor țărilor occidentale pentru revizuirea Tratatului de la Trianon, care a „mutilat” granițele statului ungar, urmărindu-se retrocedarea Transilvaniei, „smulsă” pe nedrept din trupul Ungariei. De asemenea, nu trebuie uitat faptul că românii transilvăneni

trăiseră mai bine de două secole în cadrul unui regim imperial în care mitul „bunului împărat” fusese puternic impregnat în mentalul colectiv. Trebuia produsă o imagine simbolică menită să se substituie imaginii foștilor suverani. Prin rosturile majore pe care le-a îndeplinit în mișcarea națională a românilor ardeleni în epoca modernă, prin excepționalul aport pe care și l-a adus, prin instituții și mari cărturari, la apărarea și dezvoltarea culturii naționale, Sibiuul s-a individualizat puternic și pentru totdeauna în istoria românilor. Prin urmare, el nu putea fi ocolit de familia regală în vizitele acesteia prin Transilvania și, într-adevăr, în primul deceniu interbelic, consemnăm prezența în repetate rânduri a suveranilor români la Sibiu. Noi ne propunem să surprindem felul în care au reacționat locuitorii orașului de pe malurile Cibinului față de aceste evenimente.

Lector univ. dr. Sorin CRISTESCU, Universitatea „Spiru Haret” București, *Alexandru Beldiman și „Adeverul” de Iași (15 decembrie 1871 – 5 aprilie 1872)*

Al. Beldiman, fost prefect de poliție în vremea domnitorului Al. Ioan Cuza și atașat afectiv acestuia, a inițiat la 15 decembrie st. v. 1871 publicarea la Iași a ziarului hebdomadur „Adeverul” menit să combată cu argumente principiul dinastiei străine și pe principele Carol, și să promoveze ideea revenirii la domniile pământene. După apariția a 13 numere redactorului șef i-a fost intentat proces pentru calomnie și insulte aduse Domnitorului. Ziarul a trebuit să-și înceteze apariția, în pofida faptului că Al. Beldiman a câștigat procesul.

Prof. univ. dr. habil. Sorin Liviu DAMEAN, Universitatea din Craiova, *Regele Carol I al României și Consiliul de Coroană din 21 iulie/3 august 1914*

După izbucnirea Primului Război Mondial, Carol I, în urma presiunilor exercitate de cercurile diplomatice germane și austro-ungare și în calitate sa de monarh constituțional, simțea nevoia de a se consulta cu reprezentanții elitei politice, atât cu guvernării cât și cu cei din opoziție, scop pentru care avea să convoace un Consiliu de Coroană, la Sinaia, în data de 21 iulie/3 august 1914, la ora 17.00. Cu această ocazie, împărțășind „imensa responsabilitate” care apăsa asupra sa, prezenta în limba franceză punctul propriu de vedere asupra evenimentelor în curs, înfățișând celor prezenți o copie după Tratatul de alianță cu Puterile Centrale, ce fusese reînnoit în februarie 1913. Unii dintre oamenii politici aflau cu surprindere, acum pentru prima dată, despre existența oficială a alianței. Fiind o chestiune de onoare respectarea cuvântului dat, Suveranul îndemna spre intrarea României în război alături de Puterile Centrale, chiar dacă era pe deplin

conștient că opinia publică nu va fi ușor de convins în acest sens. Oamenii politici prezenți, invitați de monarh a-și expune punctul de vedere, se vor pronunța pentru *neutralitate*, cu excepția rusofobului Petre P. Carp, care susținea opinia Regelui, solicitând intrarea imediată în război alături de Puterile Centrale. În favoarea soluției neutralității fuseseră invocate două puternice argumente: lipsa unui *casus foederis*, în sensul că România trebuia să intervină numai în cazul în care Austro-Ungaria era atacată ori tocmai monarhia bicefală atacase Serbia, precum și decizia Italiei, partener al *Triplei Alianțe*, de a-și menține neutralitatea față de conflict. Deși nemulțumit și poate surprins de atitudinea consilierilor săi, Carol I va invoca poziția sa de monarh constituțional pentru a sublinia că nu poate ignora opinia liderilor politici. Acoperit de decizia *Consiliului de Coroană*, Carol I putea, în primă instanță, să domolească presiunile și reproșurile de la Berlin și Viena. Totodată, soluția neutralității, de fapt o expectativă armată, nu reprezenta decât un expedient, o *soluție temporară*, menită a liniști spiritele la nivelul elitei politice și a opiniei publice.

Prof. univ. dr. Mihai DORIN, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași, *Familia regală românească*

Prin Statutul Casei Regale, familia regală a devenit parte a dreptului public românesc. Aceasta trebuia să rămână nu atât „străină”, cât neamestecată cu familiile nobiliare românești, de teama – legitimă – a revenirii la anomia medievală. Împământenită, prin trecerea la Ortodoxie, în generația a doua, familia regală avea menirea de a fi un model de conduită pentru societatea românească. Ancheta noastră vizează edificarea coeziunii dintre funcția moral-civică și cea politico-statală a familiei regale românești. În final sunt inserate câteva amintiri personale despre familia regală.

Conf. univ. dr. Aurelia FELEA, Universitatea din Chișinău, *Regalitatea și sărbătorile regale în România interbelică în texte autobiografice și în memorii editate în Moldova pruto-nisteană după 1990*

De la sfârșitul anilor 1980, s-au publicat sute de mărturii, în special în presă, dedicate instaurării regimului comunist în Moldova sovietică. O parte însemnată a acestora conține informații ample despre viața subiecților înaintate de sovietizarea teritoriului, inclusiv despre evenimentele și sărbătorile publice la care aceștia au avut ocazia să asiste ori să participe. În studiul de față, autoarea își propune să sistematizeze informațiile inserate în memorii despre evenimentele publice în care au fost implicați membri ai familiei regale din România în

perioada interbelică, să contribuie la reconstituirea imaginii regalității, așa cum se desprinde ea din mărturiile analizate, să circumscrie întâmplările și actorii principali pe harta mentală și afectivă a personalității memorialiștilor.

Asist. cercet. dr. Simion-Alexandru GAVRIȘ, Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași, *Putere, suveranitate, simbol: Adunarea Constituantă din 1866 și problema monarhiei*

Constituția din 1866 a făcut, până acum, obiectul unor studii ample, din perspectiva mai multor discipline academice: istorie, drept, politologie. Cu toate acestea, reconstituirea negocierii prerogativelor instituției centrale a noului sistem politic (monarhia) de către elita epocii rămâne o temă de studiu legitimă. Analiza poziționării grupărilor politice, a opiniei publice și a principelui față de rolul conferit șefului statului, dublată de un exercițiu comparativ, care să raporteze regalitatea română la contextul „Europei monarhice”, sunt esențiale pentru înțelegerea fundamentării sistemului constituțional autohton. Este ceea ce mi-am propus în comunicarea de față, structurată în jurul câtorva probleme esențiale: conceptul de suveranitate și monarhia constituțională, dreptul de veto al monarhului, Senatul și problema limitelor puterii, regalitate și confesiune. Izvoarele folosite au fost dezbaterile Adunării Constituante, presa și memorialistica, dar și texte constituționale occidentale (din Belgia, Franța, Statele Unite etc.).

Drd. Iustinian GHERMAN, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, *Un arbitraj nereușit. Carol I și criza politică din anii 1888-1891*

Căderea guvernului liberal condus de Ion C. Brătianu a lăsat regatul României într-o criză politică profundă. În decursul a trei ani, încercările regelui Carol I de a aduce la putere un cabinet redutabil au eșuat, astfel că oamenii politici români au convenit tacit asupra necesității unei perioade de tranziție. Asigurată de junimiști, mai apropiați orientării de politică externă preferată de rege, aceasta trebuia să ofere timp conservatorilor să se coaguleze, pentru ca ulterior ei să-i poată garanta lui Carol capacitatea formării unui guvern eficient și unitar. Poziția de arbitru a monarhului a căpătat valențe mai pronunțate după evenimentele din 1888. Rolul său de mediator în viața politică a devenit și mai pregnant, Carol I înțelegând că trebuie să dirijeze ambițiile personale ale unor figuri precum, Petre P. Carp, Lascăr Catargiu sau Dimitrie A. Sturdza, în direcția proiectului politic gândit de el însuși. În spectrul acesta, este știut faptul că adeseori anti-dinasticii de ieri se transformau ușor în adepți fermi ai Casei Regale atunci când ajungeau la putere. Astfel, nu-i rămânea regelui decât posibilitatea de a se adapta la „intrigile bizantine” prezente pe scena politicii noastre, exercitându-și

rolul constituțional de arbitru într-un mod convenabil, în funcție de cerințele interne și externe la care se raporta mereu. Pe acest fond, anii 1888-1891 au reflectat încercarea lui Carol I de a forma un echilibru între opoziție și guvern, el fiind conștient că acest lucru era posibil doar prin unificarea polului conservator.

Prof. dr. Daniel HRENCIUC, Liceul „Ștefan cel Mare” Suceava, *Monarhia de Hohenzollern în contextul relațiilor româno-polone interbelice. Proiecte și strategii privind securitatea Europei Central-Orientale*

Construite și susținute în jurul intereselor strategice legate de apărarea frontierelor estice cu Uniunea Sovietică, principala forță direct interesată să rupă *statu quo*-ul regional, relațiile româno-polone interbelice au cuprins și multiple aspecte de ordin cultural, diplomatic, spiritual, inițiate și/sau consolidate prin intermediul regilor aparținători dinastiei de Hohenzollern.

Dr. Aurica ICHIM, Muzeul Unirii Iași, *Urme ale istoriei – valori de patrimoniu aflate la Muzeul Unirii din Iași*

Palatul ce a servit de reședință pentru regele Ferdinand în perioada 1916-1918 are în gestiunea sa obiecte de patrimoniu ce au aparținut familiei regale. Întrucât tematica actuală nu permite includerea lor în spațiul expozițional intenționez ca prin intermediul acestei comunicări să prezint soluții clare care să permită punerea în valoare a acestor piese de patrimoniu. Politicile din anii anteriori privind valorificarea patrimoniului existent în muzee este depășită și de aceea se impune introducerea de noi metode care să coincidă cu a țărilor ce au o bogată tradiție în acest domeniu.

Dr. Sorin IFTIMI, Complexul Muzeal Moldova Iași, *Portrete și simboluri regale la Palatul Culturii din Iași*

Clădirea devenită simbol al orașului Iași a fost construită, după cum se știe, de arhitectul Ion D. Berindei, între anii 1908-1925, destinația inițială fiind aceea de Palat de Justiție. Conceput ca un templu al Dreptății, al Justiției înfăptuite în numele Regelui, Palatul a fost marcat de această idee, atât la nivelul arhitecturii, cât și la acela al decorațiunilor. În 1914, când a apărut în peisajul ieșean, Palatul era mai consecvent ca stil și mai austeri, potrivit gusturilor regelui Carol I. Palatul a fost finalizat în domnia regelui Ferdinand Întregitorul, iar noul gust artistic și-a spus cuvântul. Palatul a câștigat în fast, dar și înfățișarea sa a

devenit mai eclectică. Preferința Reginei Maria pentru *art-nouveau* a făcut ca și acest stil să își facă loc, altoindu-se peste stilurile epocii romantice. O serie de simboluri și portrete regale decorau Palatul. Unele se păstrează și astăzi, altele pot fi „recuperate” din imagini de epocă.

Cercet. șt. III dr. Sorin IVĂNESCU, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași, *Manifestația din 8 noiembrie 1945. Pentru Rege și Țară*

Manifestația din 8 noiembrie 1945, din Piața Palatului din București, a fost organizată de partidele democratice de ziua onomastică a regelui Mihai și a fost orientată împotriva guvernului procomunist a lui Petru Groza. Regele Mihai I era văzut ca o ultimă redută în calea ofensivei comuniste, protestul fiind ultima mare mișcare de stradă anticomunistă înainte de instalarea deplină a dictaturii.

Conf. univ. dr. Cristina MATIUȚĂ, Universitatea din Oradea, *Percepții și semnificații ale instituției monarhice în România post-comunistă*

Comunicarea își propune investigarea reprezentărilor instituției monarhice, a discursului public despre monarhie, a modului în care societatea românească s-a raportat la instituția monarhică în ultimele două decenii și jumătate. Folosind datele mai multor cercetări sociologice, vom analiza cunoștințele românilor despre regalitate, încrederea de care se bucură instituția monarhică în rândul opiniei publice, evoluția percepțiilor cu privire la monarhie și/sau la dezirabilitatea unui regim monarhic și cauzele acestor evoluții. Analiza va fi întregită de consultarea manualelor de istoria României din învățământul preuniversitar, pentru a afla ponderea dedicată în curricula școlară studierii instituției monarhice și rolului său în modernizarea țării.

Cercet. șt. III dr. Alexandru MURARU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, *Regalitatea românească între participare, emancipare și recunoaștere politică. Reinstituționalizarea Casei Regale a României, ca proiect: context, interpretări, predicții*

La distanță de aproape 80 de ani, pentru prima dată după abdicarea regelui Mihai și abolirea Monarhiei, instituțiile fundamentale ale statului român republican – Guvernul și parlamentul – pun în discuție și dezbateră publică un proiect legislativ care „restituționalizează” Casa Regală a României, incluzând-o în schema statală de „participare politică”. Societatea de astăzi percepe Familia Regală ca pe un actor distinct, care a reușit să-și câștige un rol care nu i s-a dat

ușor, care a reușit să se facă utilă într-un regim republican, care a reușit, în definitiv, să convingă că toate fobiile anilor '90 despre regalitate și dinastia românească au fost complet false. Lucrarea va încerca să demonstreze că redescoperirea coroanei de către români a suprapus în ultimii ani, în special după 2001 și chiar după 2007, o imagine distinctă a două realități, casa regală devenind un actor unic în societate. Una, în care sistemul politic s-a construit peste instituțiile ieșite din comunism și apoi din tranziție, și o alta, a unui chip nou, care aduce imaginea instituționalizată a unei Româniî nevirusate de anii totalitarismului, singura legătură neîntreruptă cu perioada interbelică și cu istoria democrației parlamentare românești de dinainte de război. Trecerea de la statutul de casă regală nedomnitoare la cel de actor distinct al societății a dat naștere unui proiect inedit, cu precedente foarte puține în afara UE: reinstituționalizarea Casei Regale a României și punerea acesteia într-o formă oficială de actor independent, autonom, unde Parlamentul, izvorul principal al suveranității – potrivit Constituției republicane, va juca un rol important. Plecând de la principalele elemente tehnice legislative ale proiectului de lege privind așezarea unui cadru instituțional de funcționare a casei regale a României, lucrarea va evidenția principalele avantaje, câștiguri, obstacole, vulnerabilități ale acestui demers. Cum va funcționa această nouă „instituție”? Cum va „absorbi” rolul istoric, simbolic, tradițional, legitimator al acesteia această nouă formulă? Cum va fi acceptat de susținătorii sau, deopotrivă, opozanții restaurației? Lucrarea va urmări, totodată, și reacțiile asociate acestui subiect și va încerca să proiecteze această realitate sub conceptul de „noua monarhie”.

Prof. Daria NICOLAE, Constanța, *Marea Moschee Carol I din Constanța – model de conviețuire interetnică în Dobrogea, promovată de Casa Regală din România*

Ținutul Dobrogei a reprezentat și pentru populația musulmană stabilită aici, un spațiu în care dialogul interconfesional a fost dominat în mare măsură de toleranță, înțelegere și respect. Acest fenomen intrinsec modernizării și-a pus amprenta și asupra vieții religioase a musulmanilor, după reintegrarea teritoriului dintre Dunăre și Marea Neagră la Statul Român astfel încât, putem afirma, cu certitudine, că săvârșirea serviciului religios islamic s-a realizat nestingherit, autoritățile române acordând sprijinul necesar în acest sens. O dovadă incontestabilă pe baza căreia se pot fundamenta aceste afirmații este chiar edificiul religios ridicat de Statul Român, Marea Moschee Carol I, piatra de temelie fiind pusă în ziua de 24 iunie 1910. Inaugurată trei ani mai târziu, la 31 mai 1913, Moscheea Regală „Carol I” a devenit în scurt timp unul din edificiile religioase de referință din municipiul Constanța, dar și un simbol al tuturor credincioșilor musulmani din România.

Prof. univ. dr. Gheorghe ONIȘORU, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *Decizii politice importante ale regelui Mihai: de la arestarea marelui Ion Antonescu la abdicare*

Perioada cuprinsă între actul de la 23 august 1944, prin care România a intrat în Coaliția Națiunilor Unite, urmare a acțiunii ferme a regelui Mihai, și 30 decembrie 1947, când același suveran a fost forțat să abdice, este una extrem de densă. Comunicarea noastră încearcă să surprindă și să explice deciziile majore ale regelui Mihai în acest interval: înlăturarea lui Ion Antonescu, instaurarea guvernului Groza, „greva regală”, validarea Adunării deputaților în urma alegerilor de la 19 noiembrie 1947, abdicarea. Pentru a ne atinge scopul am făcut apel la documentele de arhivă, la studiile specialiștilor, memorialistă, presa vremii, cu dorința de a prezenta cât mai obiectiv o epocă care naște încă multe controverse.

Dr. Petronela PODOVEI, Muzeul Universității Iași, *Inițiative și proiecte ieșene la moartea regelui Carol I*

Prin activitățile pe care le-a întreprins în vechea capitală a Moldovei, de-a lungul celor aproximativ douăzeci de vizite, Regele Carol I a contribuit la păstrarea vestigiilor trecutului național, și, totodată, la dezvoltarea patrimoniului mobil și imobil al Iașului. Prin acțiunile sale, acesta a dorit să păstreze a *doua sa capitală* ca un loc al memoriei pentru posteritate. La moartea Suveranului, orașul a luat hotărârea să păstreze vie imaginea celui care de-a lungul timpului a considerat acest oraș ca important centru în care s-au luat decizii însemnate pentru întreaga țară. Astfel, conducerea Iașului, reprezentată prin Gheorghe Mârzescu, primar al urbei în perioada anului morții regelui (1914), a hotărât să-i dedice suveranului un muzeu de istorie care avea să îi poarte numele și care va cuprinde documente ce au ca scop atestarea perioadei de domnie. Totodată, s-a votat și pentru ridicarea unui monument, pentru baterea unei monede, și mai mult decât atât, s-a considerat necesar alcătuirea unei monografii care să cuprindă vizitele Regelui la Iași și ceea ce a realizat acesta în vechea capitală a Moldovei (*Regele Carol I și a doua sa capitală*). În cadrul studiului de față ne-am propus să analizăm aceste inițiative și proiecte pe care consiliul comunal le-a stabilit în vederea păstrării memoriei Regelui Carol I ca o mulțumire pentru ceea ce Suveranul a realizat pentru Iași. Totodată, scopul textului este de a stabili finalitatea acestor propuneri având în vedere contextul politic în care a avut loc acest eveniment.

**Dr. Cristian SCĂICEANU, Muzeul Național al Filateliei București,
*Regele Carol al II-lea, un mare filatelist***

Se spune că filatelia este regina pasiunilor și pasiunea regilor. Carol al II-lea ilustrează cum nu se poate mai bine acest lucru. Suveranul a fost nu numai unul din marii filателиști ai României – poate chiar cel mai mare –, dar chiar ai lumii. Un mare negustor de mărci poștale, englezul Thomas Allenn, după ce a văzut colecția regelui în perioada interbelică, a afirmat că este a treia colecție de timbre din lume! Această apreciere spune multe căci comerciantul era o persoană avizată, care văzuse multe colecții. Despre colecția regelui s-au spus și s-au scris multe lucruri. Puțini sunt însă cei care au avut șansa să o vadă și să facă aprecieri în cunoștință de cauză. Vom prezenta un document inedit, aflat la Arhivele Naționale, care descrie o parte din colecția regelui. Este vorba despre un catalog al colecției de timbre românești, întocmit chiar de regele Carol al II-lea, în care sunt trecut cele mai importante mărci poștale românești din colecția sa, inclusiv celebra pereche de Cap de Bour 27 de parale *tete-beche*, Singura dată când această piesă extraordinară a filateliei românești a fost prezentată în public a fost în 1950, la Londra, când regele a expus o parte din colecție în secțiunea Honour Court a expoziției mondiale de filatelie London 1950. De atunci nu se mai știe nimic de soarta acestei formidabile piese filatelice. Regele a avut și o importantă colecție de timbre străine, în care figura la loc de cinste celebra eroare de culoare suedeză 3 *skilling banco* (în loc să fie imprimat în culoarea verde timbrul a fost tipărit în galben). Piesa, considerată unicat mondial, a fost cumpărată de regele Carol al II-lea cu suma, record pentru acele timpuri, de 5.000 lire sterline. Timbrul și-a schimbat proprietarul de mai multe ori în decursul timpului și fiecare vânzare a constituit un record consemnat în Guinness Book prin cel mai mare preț plătit pentru o marcă poștală. În urmă cu câțiva ani timbrul s-a vândut cu 3,2 milioane de euro. Editorii catalogului american de mărci poștale Scott îl consultau pe regele Carol al II-lea referitor la catalogarea și evaluarea mărcilor românești fapt ce demonstrează aprecierea de care se bucura regele pe plan internațional, printre profesioniștii domeniului.

**Prof. dr. Costin SCURTU, Muzeul Militar Național „Regele
Ferdinand I” Constanța, Podul „Regele Carol I” de la Cernavodă**

Construcția complexului celor trei „Poduri Dunărene”, a început când piatră fundamentală a fost așezată într-o solemnă ceremonie ce a avut loc în ziua de 21 Octombrie 1890. După șase ani de eforturi neîntrerupte, în ziua de 26 Septembrie 1895, în cadrul unei fastuoase ceremonii la care au luat parte M.S. Regele Carol I și Regina Elisabeta, membrii Guvernului României, numeroase alte oficialități și aproape „30-40.000 de oameni” ajunși pe malul Dunării cu unul

dintre numeroasele trenuri ce sosiseră din „Dobrogea, din Ialomița și din București”, Suveranul României a bătut ultimul nit (confecționat din argint), marcând astfel încheierea construcției monumentalei opere de arhitectură feroviară. La începutul secolului XXI, proiectele inginerului Anghel Saligny, ce se regăsesc între monumentele istorice clasate în patrimoniul cultural al României, au fost recent revizuite și repuse în stare de funcționare, urmând ca după o lungă perioadă de inactivitate să fie din nou tranzitate. Podul este înscris în Lista Monumentelor Istorice sub denumirea Podul Carol I cu statuile „Dorobanții”.

**Drd. Ana STERIAN, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași,
*România regală în retragere la Iași***

În timpul Primului Război Mondial, Iașul a adăpostit familia regală și șefii Guvernului. Clădirile unde au fost luate măsurile ce au salvat România în acei ani de restriște au fost martorii tăcuți ai unor evenimente care au schimbat harta lumii. Iașul nu a fost doar capitala României între anii 1916-1918, ci a fost salvarea ei, locul unde regele Ferdinand și miniștrii săi au luat principalele măsuri pentru refacerea statului român. Evenimentele din august 1916 au determinat clasa politică românească să decidă retragerea casei regale și a administrației în Iași. Demografic, Iașul avea undeva în jurul a 100.000 de mii de locuitori în momentul în care au început să sosească trenurile cu refugiați din țară. La 6 decembrie însă, când administrația se instalase și numărul refugiaților care veneau a început să scadă, capitala de război număra în jurul a 300.000 de locuitori, fără a contabiliza și soldații care tranzitau, periodic, orașul. Din cauza acestei suprapopulări, la care s-a adăugat frigul iernii, în Iași mortalitatea, chiar și cea infantilă a avut rate ridicate. În aceste momente de grea încercare pentru statul român, Casa Regală s-a dovedit un sprijin. Dacă regele stătea aproape în permanență la Comandamentul de Război și se retrăgea odată cu frontul, regina își petrecea foarte mult timp în mijlocul răniților și a refugiaților, încercând să îi ajute. În oraș, aceasta își luase locuință fostul sediul al Corpului IV al Armatei, de pe bulevardul Carol, lângă Școala Militară, actualul Palat al Copiilor, regele stătea în palatul Creditului Funciar Urban, reședința în care a locuit și Alexandru Ioan Cuza iar Ionel Brătianu locuia pe strada Lascăr Catargi, în casele Ralet. Liderul liberal, I. G. Duca sintetizează foarte bine în memoriile sale rolul Casei regale în ridicarea moralului populației „Regina cu o energie mai presus de orice laudă, ajutată de fiicele ei, mergea din spital în spital. Cu un dispreț desăvârșit de pericol nu pregeta să se arate unde epidemia era mai violentă. Nu mii, zeci de mii de soldați răniți și bolnavi au văzut-o în acele luni la căpătâiul lor. Ea a trăit atunci cea mai frumoasă pagină a vieții ei. O pagină pentru care... România îi datorește o admirativă recunoștință... Regele Ferdinand, plin de abnegație, înfrunta situația critică fără ezitări, cu multa bravură”.

**Drd. Remus TANASĂ, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași,
*Republicanismul liberalilor radicali între ideal și armă politică***

Ideea de „res publica”, de la Eftimie Murgu, până la Brătieni sau C.A. Rosetti, nu a avut un destin favorabil, decât în manieră aparentă sau, eventual, ocolitoare. Încă de la 8 iulie 1848, Eftimie Murgu își sfătuia foștii elevi, deveniți între timp protagoniști ai scenei politice autohtone, să se ferească de a proclama republica până la un moment mai favorabil, căci, într-o Europă a capetelor încoronate, republica nu era decât o utopie periculoasă. Generația de la 1848, a înțeles că republicanismul nu este calea potrivită pentru a obține unirea și independența Principatelor, astfel că a optat pentru monarhie. Chiar și cel mai fervent republican, C.A. Rosetti, a acceptat monarhia ca formă, nu însă și conținutul acesteia. Unii dintre liberalii radicali, în special între anii 1866 și 1870, au înfățișat o atitudine duplicitară față de Carol I, pe de o parte acceptând Constituția care stipula existența domnitorului, pe de alta, amenințând cu iminența republicii. O asemenea amenințare a funcționat ca instrument de presiune politică, liberalii radicali imprimând ideii de republică o dimensiune socială, care i-a făcut să aibă priză la votanți, în special la orașenime. Ziarul „Românul” le-a permis să-și transmită mesajul mult mai eficient decât adversarii lor, astfel că au putut invoca republica, ca formă instituțională opusă monarhiei, în numele libertății și egalității (votul universal) și, bineînțeles, în numele națiunii (centralizare).

**Dr. Carmen TANASOIU, Muzeul Național de Artă București,
*Portretul regal votiv între laic și religios în bisericile și monumentele publice (1916-1947)***

Prezentul studiu îl continuă pe cel cu același titlu, publicat în anul 2014, în volumul *Monarhia în România. O evaluare*, finalizând cercetarea pentru perioada domniei regilor Ferdinand I, Carol II și Mihai I, precum și în istoria recentă. Unele dintre monumentele religioase și laice care au fost edificate ori restaurate în timpul României regale sau chiar în anii istoriei noastre (într-un efort de recuperare identitară) includ în decorația arhitecturală portretele regale în semn de omagiu, ca o altă formă de legitimare a puterii ori drept expresie a viabilității programului politic regal. *Portretul de ctitor este singurul prilej în care un personaj din afara bisericii apare în lăcașul de cult*. Portretul (votiv) este, în primul rând, „actul” de legitimare a celui reprezentat în fața comunității din care face parte și pentru care a fost construită biserica/ monumentul; ca urmare, prin intermediul portretului (votiv), cel reprezentat se adresează mai întâi contemporanilor și apoi, desigur, prin rememorare, urmașilor. Portretistica regală eclezială și de for public, în pictură, din România, continuă programul politic de legitimare inițiat de regele Carol I încă de la începutul îndelungatei sale domnii. În acest fel, toți regii României au înțeles să perpetueze tradiția de legitimare prin ctitorire a voievozilor din perioada medievală a istoriei românești.

Dr. Cătălin TURLIUC, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” Iași;
prof. univ. dr. Marius BALAN, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași;
Crizele și Regența. Dimensiunea istorico-juridică

Comunicarea se oprește asupra unui subiect care a preocupat mulți istorici și specialiști în drept constituțional încă din perioada interbelică și propune interpretarea acestui moment al istoriei naționale dintr-o dublă perspectivă sub forma unui studiu istorico-juridic pornind de la premisa că evenimentele îmbracă și forma unei crize constituționale și nu doar politice. Analiza întreprinsă vizează atât contextul istoric al evenimentelor care au condus la instituirea Regentei, cât și modul în care i s-a pus capăt acesteia odată cu Restaurația de la 8 iunie 1930 accentuând asupra aspectelor pendinte dreptului constituțional.

Dr. Mihaela-Cristina VERZEA, Complexul Muzeal Județean Neamț,
Vizite princiare și regale în ținutul Neamțului (1866-1947)

Comunicarea propusă aduce în atenția cercetătorilor istoriei familiei regale a României un studiu amănunțit referitor la contactele suveranilor români cu ținutul Neamțului. Acest demers științific revalorizează o bază documentară care timp de mai bine de patru decenii a fost ignorată, ceea ce a permis mistificarea istoriei comunității locale și transformarea acesteia într-o istorie conformă principiilor ideologice democrat-populare. Multitudinea surselor de informare, edite și inedite, existența unui suport imagistic consistent, ne-au motivat în abordarea acestui subiect, demonstrându-ne că cele opt decenii de monarhie nu au fost complet confiscate de regimul totalitar. Practica instituită de Carol I, aceea de a „descinde” în provinciile românești, pentru a le cunoaște nemijlocit realitățile sociale, culturale, economice, a fost exersată și de moștenitorii primului nostru monarh. Ținutul Neamț, atractiv prin cadrul natural excepțional și tezaurul spiritual aparte, devenea astfel unul din locurile des vizitate de membrii familiei regale a României. Studiul pune în valoare oameni, locuri, monumente, evenimente, relevante pentru istoria regalității, prin intermediul documentelor din arhivele și colecțiile muzeale nemțene, comentariile presei locale, mărturiile vizuale inedite.

Prof. univ. dr. Dumitru VITCU, Universitatea „Ștefan cel Mare”
Suceava, *Carol I versus Al. I. Cuza în opinia gazetarului Mihai Eminescu*

Schimbarea de regim și destin politic în România, prin acțiunea conspirativă organizată în noaptea de 10/11 februarie 1866, a prilejuit marelui gazetar și analist politic Mihai Eminescu formularea unor substanțiale comentarii

nu doar asupra evenimentelor petrecute atunci în capitala țării, ci și asupra protagoniștilor și, îndeosebi, asupra caracterelor implicate. Simpatia sa vădită pentru victimă – domnul pământean înlăturat – contrastează cu rezerva împinsă până la dispreț pentru beneficiarii loviturii de palat, începând cu Carol I de Hohenzollern și continuând cu apropiații săi colaboratori, incluzând membrii gărzii Palatului, ultimii fiind acuzați pentru înaltă trădare.

Lector univ. dr. Iulia ZUP, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași,
Extinderea legislației Regatului României în Bucovina și traducerea în și din limba germană

Comunicarea științifică propusă explorează extinderea legislației Regatului României în Bucovina după alipirea provinciei, un proces îndelungat ce a fost finalizat în 1938, și consecințele acestei stări de fapt, și anume traducerea intensive ale legislației austriece din germană în română pentru locuitorii din alte regiuni decât Bucovina și pentru uzul în instanțe, unde se utiliza limba oficială româna, și traducerea legislației românești pentru cetățenii bucovineni vorbitori de germană. Unificării legislative i-a corespuns o unificare lingvistică prin constituirea unei „norme unice supradialectale” din prima jumătate a secolului XX.

Organizatori

Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”

Academia Română – Filiala Iași

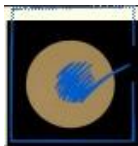
Primăria Municipiului Iași

Asociația „Noua Junimea” Iași

Asociația „Est-Democrația” Iași

Parteneri

Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Iași

Complexul Muzeal Moldova, Muzeul Unirii

Universitatea „Al. I. Cuza”, Facultatea de Istorie

Parteneri Media

Ziarul de Iași

Suplimentul de Cultura

Radio Hit

Tele M

Curierul de Iași

